

Informe d'Igualtat de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria

Curs 2023-2024

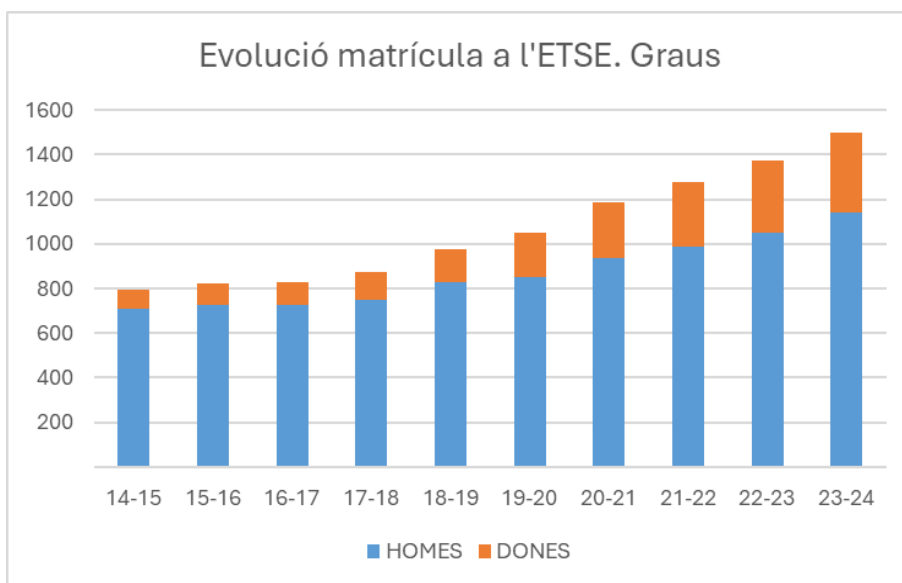

Índex

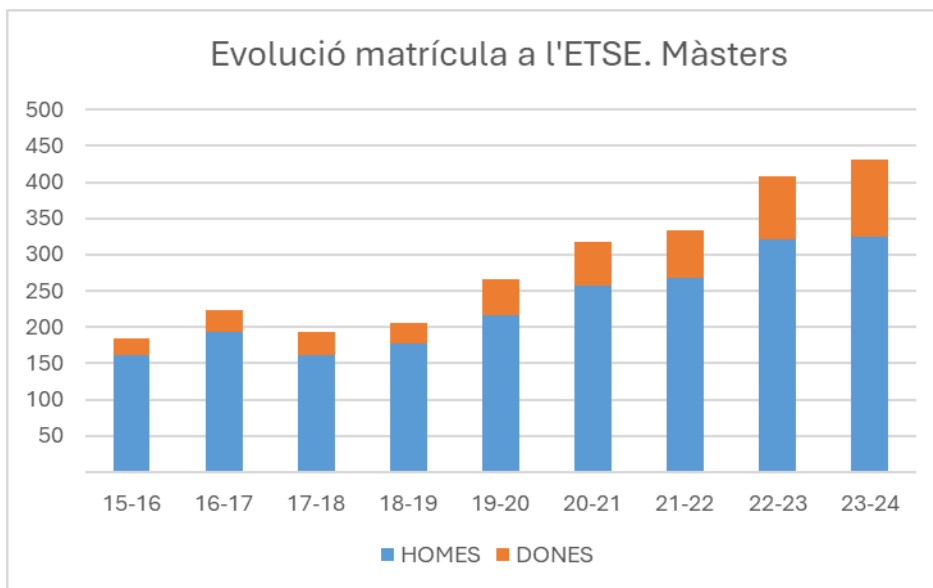
1. Introducció	3
2. Objectius de l'informe	4
3. Accions realitzades	5
4. Valoració de la Responsable d'Igualtat	10

1. Introducció

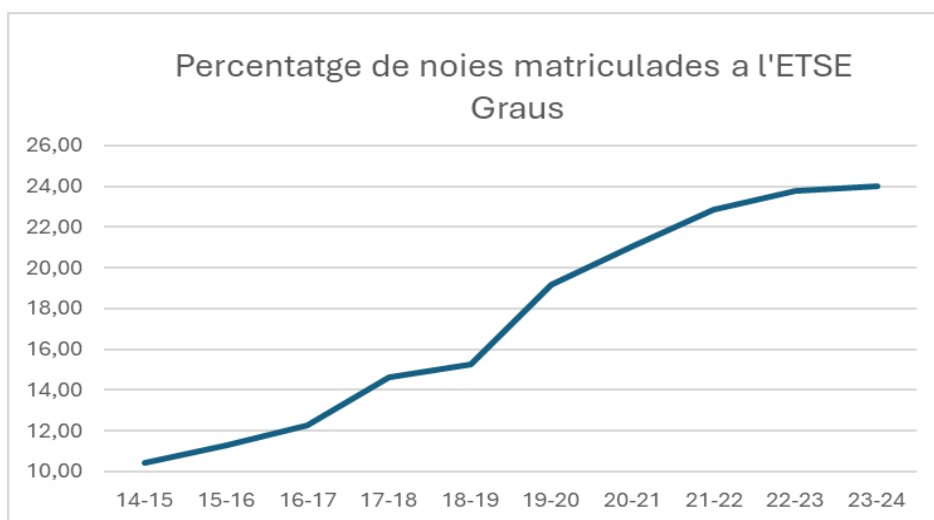
L'ETSE té el compromís de difondre la importància dels estudis d'enginyeria per al nostre país, i treballar per a la igualtat de gènere, cosa que comença amb la paritat a les nostres aules. Els següents gràfics, mostren una millora en aquest sentit en els deu últims cursos: de 83 noies matriculades el curs 2014-15 als graus de l'ETSE, s'ha passat a 360 noies el curs 2023-24. Si bé el nombre d'estudiants total s'ha gairebé duplicat, les noies han quadruplicat la seva presència.

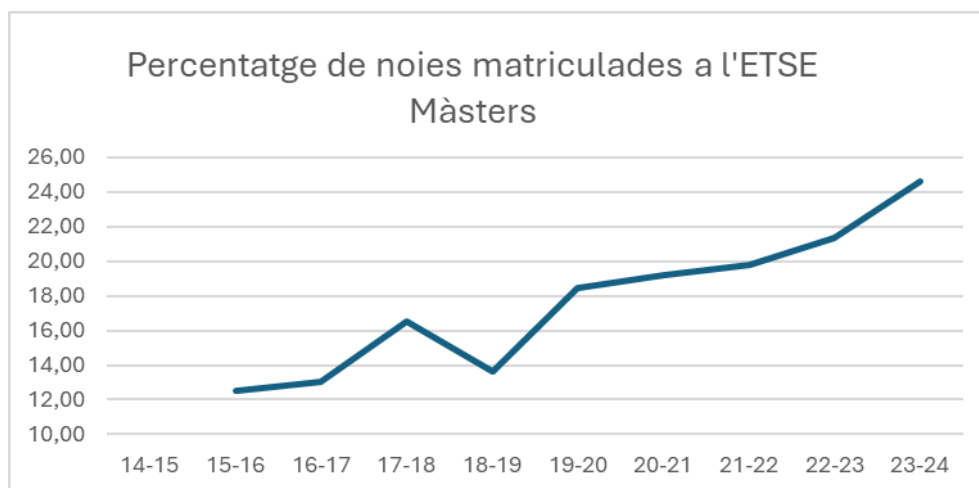
En el cas dels estudis de màster, la tendència és similar

Els percentatges també mostren aquesta millora, tot i que l'increment total absolut d'estudiants fa que no es vegi tant la diferència: el percentatge de noies als graus "només" s'hauria duplicat, i els dos últims cursos es percep una desacceleració a la línia de tendència

La situació als màsters també està millorant i, precisament al contrari que als graus, els dos últims cursos s'ha incrementat el ritme de matriculacions femenines. El curs 23-24 és la primera vegada que el percentatge de noies als màsters, 24.6%, és superior al de noies als graus, 24%.

Tota la informació que apareix als gràfics s'ha extret d'URV en xifres.

2. Objectius de l'informe

L'objectiu del present informe és presentar les accions realitzades a l'ETSE relacionades amb la Igualtat i perspectiva de gènere durant el curs acadèmic 2023-2024. Tota la informació és fruit del recull que en fa la Responsable d'Igualtat (RI), a partir del que coneix directament o del que se li fa arribar.

Per acabar l'informe, la Responsable d'Igualtat (RI) fa una valoració final per tal de reflexionar sobre la situació d'igualtat al centre.

3. Accions realitzades

El **14 de setembre**, es va fer la primera **reunió del curs entre la Unitat d'Igualtat i les Responsables d'Igualtat**. Un dels temes tractats va ser avaluar el retorn de les activitats que es duen a terme des dels centres en qüestió d'igualtat de gènere. Recollides les respostes de les enquestes als estudiants de 1r sobre quina activitat relacionada amb l'ETSE havien fet prèviament, va resultar que un 2% de les noies que havien participat en el seu dia a un girls' day, s'havien matriculat a l'ETSE.

A l'**assignatura Orientació Professional i Acadèmica** de 1r curs, on estan matriculats la majoria d'estudiants de nou accés a l'ETSE, es dedicava una sessió a parlar de la desigualtat de gènere actual en l'àmbit de l'enginyeria. El curs passat, es va pensar en professionalitzar la sessió i es va contractar una persona formada en l'estudi d'igualtat de gènere, perquè proporcionés a l'alumnat instruments per a reconèixer, detectar i prevenir la violència contra les dones, l'assetjament sexual i per raó de sexe; i informar-los sobre el procediment d'activació del protocol de prevenció i actuació en l'àmbit de violències masclistes i contra LGBTI. La sessió va tenir més aviat un enfocament de taller contra la violència masclista. Aquest curs s'ha tornat a dirigir des del professorat de l'ETSE (les Dres. Aïda Valls, Àngels Moncusí i la RI), amb un guió més encarat a la desigualtat en ciència i tecnologia, i a visibilitzar la part positiva de tenir diversitat de gènere, de pluralitat en general als equips de treball. També parlar de la prevenció i detecció de la violència de gènere a la universitat, donant exemples de situacions que consideràriem masclistes i que potser hi ha nois que no ho consideren. Finalment, identificar els punts Lila i les persones de referència al centre.

Des de la Comissió Dones i Ciència, i en el marc de les accions de Pacto de Estado contra la Violencia de Género 2023, ens van oferir participar en una **formació sobre l'aplicació del protocol guia d'àmbit universitari contra les violències masclistes**. Les formacions es van fer entre els mesos d'octubre i novembre, constaven de 28 hores repartides en 7 sessions i dividides en dos blocs: jurídic i psicològic. Es va fer la corresponent difusió entre el professorat.

El **23 d'octubre**, l'Escola Vedruna Valls va inaugurar la nova aula STEAM, un espai per promoure la interdisciplinarietat en els àmbits STEAM. La **Dra. Aïda Valls**, vicedegana del COEINF a Catalunya Sud i professora de l'ETSE, **va apadrinar el projecte**.

<https://www.elvallenc.cat/noticia/54161/lescola-vedruna-valls-inaugura-laula-steam>

La RI va atendre un equip d'alumnes de tercer del Grau d'Educació Social que elaboraven un treball sobre el sexisme lingüístic. L'objectiu del treball era poder comparar aquest tipus de sexisme entre la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia amb l'ETSE. La condició de la RI de professora a les dues facultats, era molt interessant per a l'equip del treball.

El **17 de novembre**, la **Dra. Aïda Valls** va rebre el **Premi DonaTIC 2023** de la Generalitat en la categoria acadèmica/investigadora, com a referent de l'àmbit tecnològic. La professora està també involucrada en diferents accions per promoure la sensibilització del gènere en les TIC i és delegada a Tarragona de les comissions de gènere donesCOEINF i donesACIA.

<https://diaridigital.urv.cat/aida-valls-premi-dona-tic-2023/>

Després d'un llarga tasca de contactes, el **21 de novembre** del 2023 es va constituir **EXISTIM: associació d'estudiantes d'enginyeria** amb els corresponents estatuts i sol·licitud d'inscripció al Registre d'associacions de la Generalitat de Catalunya. Fins al 21 de febrer de 2024 no es va rebre la resposta: inscrita a la secció 1a del Registre amb el número 74677.

És una associació formada exclusivament per dones, relacionades d'alguna manera amb l'Enginyeria. En aquest sentit, pot incorporar-s'hi qualsevol dona major de 14 anys, o persona jurídica que tingui interès en les finalitats de l'associació.

Amb 13 associades fundadores entre estudiantes i professores, la Directiva estava formada per:

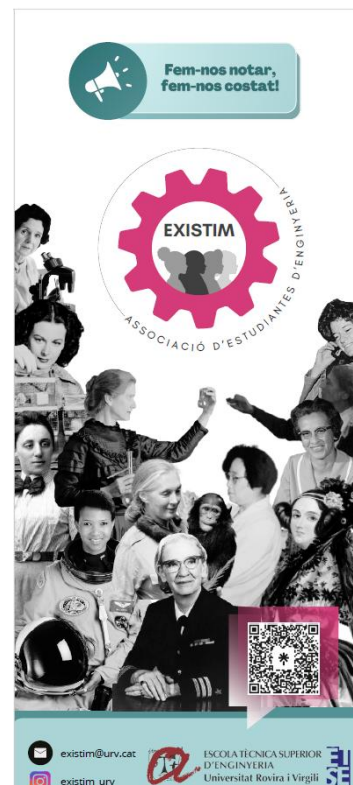
Presidenta: Neus Oller Matas

Vicepresidenta: Andrea Toral Jové

Secretària: Marta Álvarez Fernández

Tresorera: Alexandra Blanch Fortuna

Des del principi, van comptar amb el suport de l'ETSE a través de la RI, acompanyant-les en els tràmits burocràtics de constitució i primeres activitats per donar-se a conèixer.

Entre els seus objectius hi ha promoure la igualtat de gènere en l'àmbit de l'enginyeria, i la difusió de l'enginyeria a la societat i en especial als centres de primària i/o secundària, però també afavorir la interacció entre estudiantes de diferents disciplines de la Universitat Rovira i Virgili.

https://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats/detall/?idEntitat=117186

El **21 de novembre**, la **Dra. Aïda Valls** va participar en una taula rodona dins la 6a edició del cicle "**Amb Veu de Dona**" de **Cadena SER Tarragona**. Es van realitzar diverses taules rodones per parlar de la desigualtat de gènere en la indústria i la necessitat d'impulsar polítiques globals per revertir estereotips. La jornada es va emetre per streaming

<https://cadenaser.com/cataluna/2023/11/10/amb-veu-de-dona-ser-tarragona/>

El **27 de novembre** es va convocar la RI a una reunió de Responsables d'Igualtat, amb els següents punts rellevants de l'ordre del dia:

- Seguiment de la constitució dels consells d'igualtat de centre
- Informes d'Igualtat i compromisos Contracte Programa
- Circuit d'atenció a les queixes d'assetjament

El **28 de novembre**, l'ETSE feia l'acte d'inauguració de curs i va convidar l'associació **EXISTIM** recentment constituïda per fer-ne la **presentació oficial**. Van assistir la seva presidenta Neus Oller Matas, la vicepresidenta Andrea Toral Jové, i les vocals Laia Masip Gibert i Maricel Rodríguez Mínguez.

El **4 de desembre** es va fer una sessió informativa a l'ETSA del projecte pilot **URV Espai Segur**, desenvolupat per la Unitat d'Igualtat i l'ETSA, amb el suport dels fons de Pacto de Estado contra la Violència de Gènere. Es tractava d'un xerrada i marxa exploratòria des d'una Perspectiva de gènere al campus Bellissens. La Dra. Aïda Valls

va poder assistir-hi i així tenir informació de primera mà per quan s'hagi de replicar l'experiència al nostre campus. No només es van analitzar espais al campus per fer los més segurs i conciliadors, sinó també de l'entorn (camins per arribar al campus, parades de bus, etc.).

El **15 de desembre** es va convocar la RI a la **Comissió d'igualtat** i els punts més rellevants de l'ordre del dia van ser:

- Presentació de la memòria d'activitats de la unitat d'igualtat i desplegament del III pla d'igualtat
- Procés de revisió del protocol d'assetjament
- Planificació d'avaluació del III pla i cronograma d'elaboració del IV pla d'Igualtat de la URV

El **22 de gener**, es van proposar els **objectius 23-24 de l'ETSE en l'àmbit d'igualtat/gènere** a la Comissió de Qualitat i Planificació Estratègica:

- Creació formal de l'associació de dones estudiants d'enginyeria (Existim)
- Assessorar a la nova associació Existim, i incorporar-la progressivament a les activitats de divulgació de l'ETSE a estudiants de primària i secundària (p.e. Girls Day, FLL)

El **5 de febrer**, es va convocar una **reunió de Responsables d'Igualtat** amb l'objectiu de preparar les activitats del 'Me(+)s per la Igualtat', enguany amb el títol: *8M I TOT EL QUE QUEDA PER FER. Teixint aliances des de la interseccionalitat i la lluita contra la discriminació*

També es va tractar l'existència als CRAIs de l'**exposició ArcheoSexisme**, que vol promoure la igualtat de gènere i prevenir la violència masclista a través de 24 testimonis sobre el sexisme en arqueologia (principalment en les excavacions). La Unitat d'Igualtat va col·laborar amb el ICAC en l'organització de l'exposició, i es va considerar que era una bona oportunitat per a donar a conèixer el protocol d'assetjament. Es va fer difusió entre la comunitat universitària de l'ETSE.

L'11 de febrer, la Dra. Aïda Valls va participar a la **campanya "What would you tell your inner science girl?"** de XartecSalut, per LinkedIn per celebrar el Dia Internacionals de la Dona i la Nena en la Ciència.

El **13 de febrer**, dins l'any d'apadrinament de l'aula SETAM de l'Escola Vedruna Valls la Dra. Aïda Valls va participar en una **sessió STEAM**.

El **5 de març**, la Dra. Aïda Valls, Vicedegana Adjunta Catalunya Sud al COEINF, va protagonitzar una **entrevista al programa Bon dia Tarragona**, de Ràdio Ciutat de Tarragona. S'emmarcava en un especial 8 de març, Dia Internacional de la Dona. Durant la seva intervenció, la professora va incidir en la poca presència de dones en el sector STEM malgrat que les bones perspectives professionals.

<https://rctgn.cat/podcast/programes/bon-dia-tarragona-amb-ricard-lahoz/bondiatgn-entrevista-a-aida-valls-enginyera-informatica-i-doctora-en-intelligencia-artificial/>

L'ETSE, l'ETSEQ i la Unitat d'Igualtat de la URV, el dia **8 de febrer** vam organitzar la 13a edició del **Girls' Day**. L'objectiu principal és despertar vocacions i apropar les estudiants als estudis STEM (ciència, tecnologia, enginyeries i matemàtiques). Durant la jornada, professorat i estudiantat van explicar a les 90 noies de 3r i 4t d'ESO, què és l'enginyeria, les seves aplicacions i quines sortides professionals ofereix. L'associació EXISTIM va debutar-hi amb un taller explicant les experiències de diverses de les seves associades tant en la seva etapa a la secundària com en l'actualitat.

En total es van programar cinc tallers diferents:

- Realitat virtual, augmentada i metavers (ETSE), Jordi Duch
- Entre motors i tests d'antígens... Experimenta! (ETSEQ), Barbara Vastenavond i Eva Pocurull
- Show Cooking, Bioprocessos alimentaris (ETSEQ), Carme Güell
- Existim (ETSE / ETSEQ),
- URBots (ETSE)

Diverses estudiants de l'ETSE i ETSEQ, van acompanyar els grups de noies entre els diferents espais de la jornada. La seva proximitat generacional és clau perquè les visitants se sentin còmodes per preguntar les seves inquietuds sobre el món de l'enginyeria.

La **Dra. Aïda Valls i la RI** participen en la sol·licitud de finançament al Ministerio de Igualdad del projecte ***Eleccions i canvis d'itinerari durant el batxillerat entre les joves: moments disruptius que transformen les societats***. Proposat per la Dra. Teresa Corbella, pretén l'entrada a totes les aules de primer de batxillerat de la part nord de la província de Tarragona (59 instituts, aproximadament 4000 alumnes) per fer una intervenció divulgativa mentre es realitza una recerca en profunditat dels factors que intervenen en l'elecció dels àmbits d'estudis i les seves interseccionalitats amb elements de l'entorn social, com per exemple alguns factors culturals freqüents en famílies migrades, factors econòmics/socials i geogràfiques.

La recent constituïda associació **EXISTIM** va participar **10 de febrer** a la **13a FIRST LEGO League** a la Fira de Reus, formant part dels equips de científics de la categoria EXPLORE, van ser la Jordina Lladó Roca i la Maricel Rodríguez Mínguez. També van tenir presència als actes **8M** amb un mural col·laboratiu i una xerrada de cafè, a l'aula 217a, cedida per l'ETSE com a local social per a l'associació.

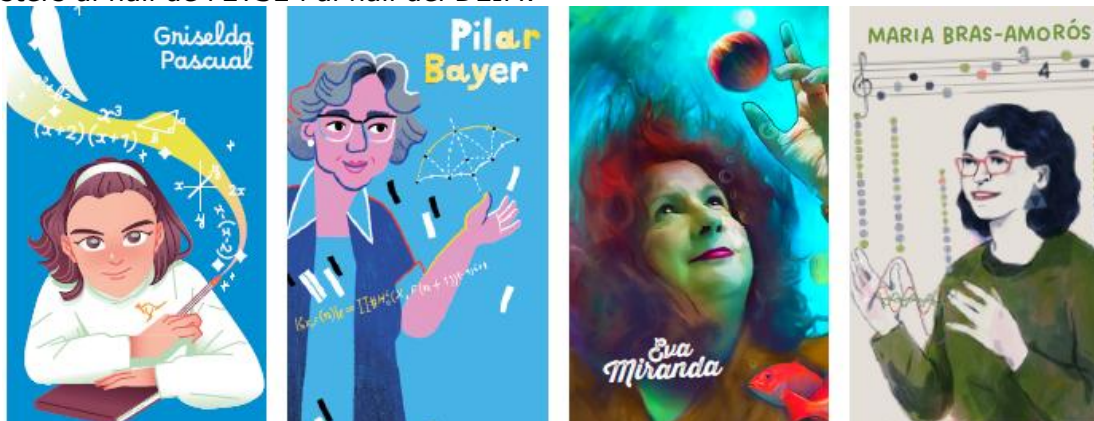
Uns dies més tard, el **23 d'abril**, també van estar presents a la celebració de la **festivitat de Sant Jordi** al campus Sescelades, per donar a conèixer l'associació al campus i crear sinèrgies entre les estudiants enginyeres.

El **8 de maig**, la RI assisteix a la reunió ordinària de la **Comissió d'Igualtat**. Els principals punts de l'ordre del dia van ser:

- Protocol d'assetjament. Estat de la negociació i calendari proposat d'aprovació. Pressupost negociat amb gerència. Informació de nombre de casos (dades CIC)
- Accions de PEVG2024: URV Espai Segur. Campus Vila-seca i Campus Catalunya. Formacions. Campaña de sensibilització
- Informe de la Xarxa Vives. PG en la docència. Resultats i proposta de activació de l'assignatura optativa transversal. Webs centres.
- Distinció Jaume Vicens Vives. Menció Encarna Sanahuja. Proposta al Consell Social d'establiment del premi.
- IV pla d'igualtat. Informe de bretxa salarial, estat de la qüestió.
- Informe al claustre: novembre / maig

- Calendari Dones científiques 2025

La Divisió Educativa de l'empresa CASIO va iniciar fa 5 anys un projecte divulgatiu per reivindicar la feina i les investigacions de grans científiques de tots els temps, il·lustrant les tapes de les calculadores amb retrats de matemàtiques, físiques, químiques, enginyeres o inventores. Aquest **12 de maig**, coincidint amb el Dia de la Dona Matemàtica, quatre matemàtiques es van unir a la constel·lació de **#científicasCASIO**. Una d'elles és la **Dra. Maria Bras-Amorós**, professora de Matemàtiques del DEIM. Es va fer la corresponent divulgació penjant els quatre pòsters al hall de l'ETSE i al hall del DEIM.

Per cinquè any consecutiu, professorat de l'ETSE va participar al **projecte INSPIRA**, que busca donar visibilitat a les dones en el món de la ciència entre l'alumnat de 6è de primària (i de 1r ESO en algun cas) i, en particular, empoderar les noies per animar-les a lluitar per l'educació que elles vulguin. L'ETSE va contribuir a finançar material per a l'aula.

S'ha mantingut la participació al **projecte Repte Experimenta**, dirigit a l'estudiantat de 2n d'ESO i que els permet fer un experiment científic amb l'assessorament d'una persona de la comunitat universitària. La participació va ser a través de la RI del centre, amb la intenció d'ajudar a promoure l'enginyeria, particularment entre les noies de 2n d'ESO de l'INS Torredembarra.

Durant el curs, s'han atès diversos casos d'estudiants que s'han acollit al protocol contra l'assetjament de la URV. Les mesures de protecció han estat la no coincidència en les mateixes sessions tant de teoria, problemes o de laboratori. Cas que només hi hagi un grup, l'assetjador no podrà assistir a classe excepte si és una sessió d'avaluació.

Durant tot el curs es va fer difusió de diverses iniciatives:

-la Jornada organitzada per la FURV, sobre **Violència Digital contra les Dones: Reptes, respostes i prevenció** (presencial i on-line).

<https://congressos.urv.cat/violencias-digitals/>

-l'esdeveniment **ACM Celebration of Women in Computing: womENCourage** que se celebrava a Madrid. La trobada té com a objectiu celebrar el paper i l'impacte de les dones en la informàtica, i donar suport a les participants en diferents etapes de la seva carrera STEM oferint un fòrum internacional, multisectorial i multidisciplinari per compartir experiències i coneixements, i promoure una xarxa significativa.

<https://womencourage.acm.org/2024/>

4. Valoració de la Responsable d'Igualtat

La tendència d'augment de matriculació de noies a l'ETSE fa pensar en l'èxit de les accions que es duen a terme per part de tots els agents implicats en la difusió de l'enginyeria i l'eliminació de prejudicis de gènere. Si comparem el percentatge actual, tant en graus com en màsters, amb l'inicial de la sèrie observada, estem en un bon moment, però aquest 24% és ha de ser un punt de satisfacció i ens hem de mantenir actius en les activitats de promoció de l'enginyeria entre els noies a primària i secundària.

La posada en marxa definitiva de l'associació d'estudiantes ha marcat un punt d'inici de diferents maneres d'enfocar les accions cap a la igualtat. La mirada de les joves estudiantes és sens dubte diferent a la visió que aporten les professores.

Totes les activitats que es fan des de l'ETSE, s'analitzen per buscar punts de millora. L'exigència organitzativa és gran i cal mesurar les forces de tots els agents implicats per fer una feina eficient.